

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU

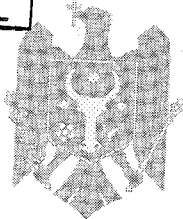
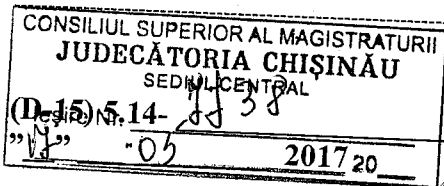
(sediul central)

MD-2038, mun. Chișinău, str. Zelinski 13
tel. +373 (022) 52-00-50

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
СУД КИШИНЭУ

(центральний офіс)

MD-2038, мун. Кишинэу, ул. Зелинского 13
тел. + 373 (022) 52-00-50

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28

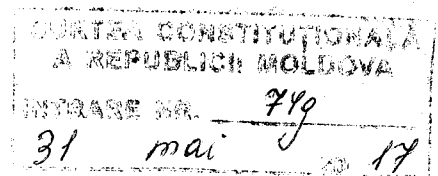
Judecătoria mun. Chișinău (sediul central), vă expediază în adresa dumneavoastră încheierea nr: 3-272/16 din 15.05.2017, excepția de neconstituționalitate formulată de reprezentantul reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Transeric Tur” împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu SRL „Ednateric Trans” cu privire la contestarea actului administrativ, în vederea examinării excepției de neconstituționalitate.

Anexă: cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, copia procesului verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr:22.16/2-R din 22.08.2016, copia decizie de regularizare nr:1075 din 22.09.16

La solicitarea dumneavoastră, va fi expediat dosarul civil.

Judecător

Dimitriu Serghei

ÎNCHEIERE

15 mai 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul central),

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Dimitriu Serghei

grefier

Vasilenco Zinaida

Cu participarea reprezentantului reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatului Bot Alexandru,

Reprezentantului pârțului Biroului Vamal Centru,

În lipsa reprezentantului intervenientului accesoriu SRL „Ednateric Trans”, legal citat, examinând în ședința de judecată publică, excepția de neconstituționalitate formulată de reprezentantului reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Transeric Tur” împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu SRL „Ednateric Trans” cu privire la contestarea actului administrativ,

constată:

Pe rolul Judecătoriei mun. Chișinău, sediul central, se află cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Transeric Tur” împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu SRL „Ednateric Trans” cu privire la contestarea actului administrativ.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru a înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, anume a propoziției „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern” de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 Cod Fiscal; sintagmei „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 3 Cod Fiscal; sintagmei „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014 și suspendarea procesului în cauza civilă.

În motivarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, reprezentantul a invocat că, în fapt, pe rolul Judecătoriei Chișinău se află cauza civilă SC „Transeric Tur” SRL către Biroul Vamal Chișinău prin care s-a solicitat anularea Deciziei de regularizare nr. 1075 din 22.09.2016, emise de Biroul Vamal Chișinău în temeiul art. 103 alin. (1) pct. 29) Cod Fiscal și prevederilor Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163- XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380 din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014.

Solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a propoziției „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern”, sintagmei „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 și, respectiv, alin.3 Cod Fiscal, precum și a sintagmei „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014.

În partea aspectelor procedurale ale cererii evidențiază că la data de 09 februarie 2016, prin Hotărârea nr.2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a explicat că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Reprezentantului pârītului Biroului Vamal Centru, Barcari Cătălina nu a fost de acord cu cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate indicată, menționând că, pentru a efectua reverificarea este nerespectarea condițiilor stabilite de lege, la moment a beneficiat de facilitățile Codului Vamal și alte acte normative în perioada cît marfa se afla sub supraveghere vamală, agentul nu este în drept fără acord să dea în locațiune, nerespectînd inclusiv și prevederile date.

Reprezentantul intervenientului accesoriu SRL „Ednateric Trans”, fiind legal citat nu s-a prezentat în ședință, examinarea cererii fiind pasibilă în lipsa acestuia.

Audiind participanții la proces prezenți, studiind materialele din dosar, instanța de judecată consideră necesar de ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă, reieșind din următoarele considerente.

Conform Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lita) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a celor indicate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, obiect al excepției

fiind prevederi dintr-o lege organică și o hotărîre de Guvern, excepția a fost ridicată de reprezentantul părții, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deoarece sînt la baza actului contestat, deoarece obiect al cererii este contestarea deciziei de regularizare nr. 1075 din 22.09.2016 emisă de Biroul Vamal Chișinău, care are la bază inclusiv procesul-verbal de reverificare nr. 22.16/2-R din 22.08.2016, care la rîndul său este bazat și pe prevederile art. 103 al. (1) pct. 29) din Codul Fiscal și pct. 4) lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 145 din 26.02.2014, sintagme din care se solicită a fi declarate neconstituționale; și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă.

Mai mult, reprezentantul pîrîtului nu a prezentat obiecții justificative referitor la neincidența condițiilor care sînt susceptibile de a fi verificate de instanța de judecată în fața căreia se ridică excepția, obiecțiile ținînd de fondul cauzei.

Prin urmare, se va ridica excepția de neconstituționalitate la cererea formulată de reprezentantului reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Transeric Tur” împotriva Biroului Vamal Centru, interveient accesoriu SRL „Ednateric Trans” cu privire la contestarea actului administrativ, privind anumite prevederi din art. 103 al. (1) pct. 29) din Codul Fiscal și pct. 4) lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 145 din 26.02.2014, conform sesizării anexate, cu remiterea după competență Curții Constituționale sesizarea reprezentantului reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru și suspendarea examinării prezentei cauze civile pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională.

În conformitate cu art. art. 12/1, 260-263, 269-270 CPC, conducându-se de Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată

d i s p u n e:

Se ridică excepția de neconstituționalitate la cererea formulată de reprezentantului reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Transeric Tur” împotriva Biroului Vamal Centru, interveient accesoriu SRL „Ednateric Trans” cu privire la contestarea actului administrativ, privind anumite prevederi din art. 103 al. (1) pct. 29) din Codul Fiscal și pct. 4) lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 145 din 26.02.2014.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea reprezentantului reclamantului SRL „Transeric Tur”, avocatul Bot Alexandru.

Se suspendă examinarea prezentei cauze civile pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională.

Încheierea prezentei este susceptibilă de atac în partea ridicării excepției de neconstituționalitate, fiind susceptibilă de recurs în partea suspendării examinării cauzei civile.

Președintele
Judecător

Dimitriu Serghei

Reclamant: SC „Transeric Tur” SRL
c/f 1010600021500
mun. Chișinău, str. Igor Vieru, 4, ap. 21

Pârât: Biroul Vamal Chișinău
mun. Chișinău, bul. Dacia 49/6

**Intervenient
accesoriu de partea
pârâtului:** Ednateric Trans SRL
c/f 1008602006270
mun. Chișinău, bd. C. Negruzzi, 7, of. 255

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În fapt, pe rolul Judecătoria Chișinău se află cauza civilă SC „Transeric Tur” SRL către Biroul Vamal Chișinău prin care s-a solicitat anularea Deciziei de regularizare nr. 1075 din 22.09.2016, emise de Biroul Vamal Chișinău în temeiul art. 103 alin. (1) pct. 29) Cod Fiscal și prevederilor Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014.

Prin prezenta venim să solicităm ridicarea excepției de neconstituționalitate a propoziției „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern”, sintagmei „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 și, respectiv, alin.3 Cod Fiscal, precum și a sintagmei „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014.

În partea aspectelor procedurale ale cererii evidențiem că la data de 09 februarie 2016, prin Hotărârea nr.2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a explicat că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

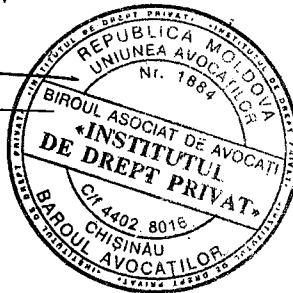
- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În baza celor menționate,

SOLICITĂM:

1. Admiterea cererii;
2. Dispunerea prin Încheiere asupra ridicării excepției de neconstituționalitate pentru exercitarea de către Curtea Constituțională a controlului constituționalității:
 - a. Propoziției „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern” de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 Cod Fiscal;
 - b. Sintagmei „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 3 Cod Fiscal;
 - c. Sintagmei „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014.
3. Suspendarea procesului în cauza civilă SC „Transeric Tur” SRL către Biroul Vamal Chișinău prin care s-a solicitat anularea Deciziei de regularizare nr. 1075 din 22.09.2016, emise de Biroul Vamal Chișinău.

Alexandru BÔT
Avocatul SC „Transeric Tur” SRL

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova**

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

***prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din
Constituție***

AUTORUL SESIZĂRII:

1. **Nume:** Bot
2. **Prenume:** Alexandru
3. **Funcția:** Avocat
4. **Adresa:** Biroul Asociați de Avocați „Institutul de Drept Privat”, mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 125/1
5. **Tel/fax:** 0 22 46 00 15, mob. 0 68 11 11 46
6. **E-mail:** bot.alexandru@law.md

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Obiect al ridicării excepției de neconstituționalitate îl constituie propoziția „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern”, sintagma „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 și, respectiv, alin.3 Cod Fiscal, precum și sintagma „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014, sub aspectul corespunderii dispozițiilor constituționale prevăzute la art. 6, 102 alin. (2) și art. 132 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 6

Separarea și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 102

Actele Guvernului

- (1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
- (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

Articolul 132

Sistemul fiscal

(1) Impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective.

(2) Orice alte prestări sunt interzise.

2. Prevederi relevante ale Codului Fiscal:

Articolul 103. Scutirea de T.V.A.

(1) T.V.A. nu se aplică la importul mărfurilor, serviciilor și pentru livrările de mărfuri, servicii efectuate de către subiecții impozabili, ce constituie rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova:

29) activele materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social) în modul și în termenele prevăzute de legislație. Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern.

La active materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor se atribuie activele a căror uzură se raportează la costul produselor fabricate, serviciilor prestate și/sau lucrărilor executate.

Activele materiale pe termen lung care au beneficiat de facilitatea fiscală respectivă nu pot fi înstrăinate, *transmise în folosință sau posesie* (exceptând locațiunea bunurilor imobile), atât integral, cât și părți componente ale acestora, pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației vamale respective sau eliberării facturii, cu excepția cazului în care aceste active materiale pe termen lung sînt exportate, dacă anterior au fost importate și nu au suferit modificări în afara uzurii normale. În cazul în care aceste active materiale pe termen lung se înstrăinează, se transmit în folosință sau posesie, atât integral, cât și părți componente ale acestora, pînă la expirarea a 3 ani, T.V.A. se calculează și se achită de către beneficiar (cumpărător) pornind de la valoarea indicată în factura eliberată în momentul beneficierii de facilitatea fiscală respectivă, în cazul livrării de active materiale pe termen lung, sau de la valoarea în vamă la momentul depunerii declarației vamale, în cazul importului acestora

3. Prevederi relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 145 din 2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal:

4. Pentru a beneficia de facilitățile fiscale specificate la pct.2 și 3 din prezentul Regulament, este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) activele materiale pe termen lung sînt destinate includerii în capitalul statutar (social);
- b) activele materiale pe termen lung trebuie să fie utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau la executarea lucrărilor;
- c) uzura activelor materiale pe termen lung se raportează la costul produselor fabricate, serviciilor prestate și/sau lucrărilor executate în procesul de producere, prestare a serviciilor și/sau executare a lucrărilor;
- d) activele materiale pe termen lung nu vor fi comercializate, transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației vamale respective sau eliberării facturii fiscale.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

În fapt, la data de 06 septembrie 2016, SRL Transeric TUR i-a fost prezentat procesul-verbal de revendicare a declarațiilor vamale Nr. 22.16/2-R din 22.08.2016. Astfel, SRL Transeric Tur i s-a pretins multiple încălcări ale legislației vamale.

Conform declarației vamale nr. 3029165727 din 07.10.2015, „Transeric Tur” SRL a importat și a plasat în regim vamal de import definitiv cu aplicarea tratamentului tarifar favorabil (scutire 702) un autocar „Volvo Beulas B12B”, șasiu YV3R8L3269A129710, beneficiind de scutirea de la plata TVA și a taxei vamale. Pretinde Biroul vamala Chișinău că autocarul „Volvo Beulas B12B” a fost dat în locațiune de către «Transeric Tur» SRL firmei „Ednateric Trans” SRL., pe un termen de 3 ani, începând cu data de 21.10.2015 pe un termen de 3 ani, conform contractului de locațiune f. n. din 21.10.2015.

În sensul celor menționate, reținem că SRL Transeric Tur i s-a pretins necesitatea achitării drepturilor de import conform declarației vamale nr. 3029165727 din 07.10.2015, în temeiul art. 127 indice 5 alin. (1), lit. c), alin. (2), art. 127 indice 13, art. 202 indice 3 și art. 202 indice 7 al Codului Vamal, urmând a fi recalculat obligații vamale în suma totală de 387144,72 lei.

Ulterior, la data de 01.10.2016 în adresa „Transeric Tur” SRL a parvenit scrisoarea Biroului Vamal Chișinău nr. 5654 din 23.09.2016, prin care am fost informați că în cadrul acțiunilor desfășurate de Serviciului Vamal a fost emisă Decizia de regularizare nr. 1075 din 22.09.2016. Astfel, prin respectiva decizie de regularizare SRL Transeric Tur i s-a pretins plata de obligații vamale în sumă de 387144,72 lei.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Pornind de la raționamentele înscrise în Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, dacă în procesul judecării cauzei, instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la propoziția „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern”, sintagma „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 și, respectiv, alin.3 Cod Fiscal, precum și sintagma „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014:

Prin prevederile art. 103 Cod Fiscal, legiuitorul a reglementat situațiile în care persoana poate beneficia de scutirile la TVA. *Inter alia*, art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 Cod Fiscal prevede că T.V.A. nu se aplică la importul activelor materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social) în modul și în termenele prevăzute de legislație. *Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern.*

Mai mult, alin. 3 al pct. 29) prevede că una din condițiile aplicării acestor facilități constă în interdicția dării în folosință sau posesie a activului pe o perioadă de 3 ani de la de la data validării declarației vamale respective sau eliberării facturii.

Contrar prevederilor citate în alineatul anterior, Guvernul Republicii Moldova, prin pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014, a concretizat sintagma legislativă „transmise în folosință sau posesie”. Or, în varianta actului guvernamental citat facilitatea fiscală nu se aplică doar pentru anumite acțiuni ale contribuabilului relative activului material importat; și anume: **transmiterea în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar.**

În acest context, art. 132 alin. (1) din Constituție prevede suficient de clar că reglementarea regimului juridic al sistemului fiscal reprezintă o prerogativă exclusivă a Parlamentului, astfel încât nu poate fi substituită chiar și prin abilitarea expresă a Guvernului cu asemenea prerogative.

Cu titlu de exemplu venim să cităm Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 11.02.1999 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.93-XIV din 15 iulie 1998* și a Hotărârii Guvernului nr.947 din 8 septembrie 1998:

În acest caz, Curtea Constituțională a examinat constituționalitatea unei Hotărâri de Guvern, care reglementa un impozit aplicabil titularilor de patentă de întreprinzător¹, în condițiile în care legea organică² în executarea căreia a fost adoptată respectiva a abilitat expres Guvernul cu dreptul de a decide asupra mărimii și modului de plată a respectivului impozit. În particular, explicăm că la 15 iulie 1998 Parlamentul a adoptat Legea nr. 93-XIV "Cu privire la patenta de întreprinzător". Potrivit Legii, titularul patentei este supus impozitării. În corespundere cu art.13, impozitarea titularului patentei se efectuează sub formă de taxă pentru patentă, care include: impozitul pe venit; taxa pe valoarea adăugată, dacă titularul nu s-a înregistrat

¹ Hotărârea Guvernului nr. 947 din 1998 "Despre unele măsuri pentru punerea în aplicare a Legii Republicii Moldova nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 "Cu privire la patenta de întreprinzător"

² Legea nr. 93-XIV din 1998 "Cu privire la patenta de întreprinzător"

ca plătitor al acestei taxe în conformitate cu titlul III din Codul fiscal; impozitul pentru folosirea resurselor naturale; taxa pentru evacuarea (deversarea) substanțelor poluante în mediu și plățile obligatorii în Fondul Social. În art. 14 din Legea nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 se stipulează că taxa pentru patentă prevăzută pentru genurile de activitate indicate în anexa la Lege se stabilește de Guvern, iar potrivit art. 19 alin. întâi subalin. doi din această Lege, Guvernul este obligat să fixeze taxa pentru patentă în termen de o lună. Întru executarea dispozițiilor Legii, la 8 august 1998 Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 947 "Despre unele măsuri pentru punerea în aplicare a Legii Republicii Moldova nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 "Cu privire la patenta de întreprinzător", prin care a stabilit taxele lunare pentru genurile de activitate desfășurate în baza patentei de întreprinzător.

Astfel, autorul sesizării a considerat că art. 14 din Legea nr. 93-XIV, prin care Guvernul stabilește taxa pentru patentă, și art. 19 alin. întâi subalin. doi, prin care Guvernul este obligat, în termen de o lună, să stabilească taxa pentru patentă, vin în contradicție cu art. 132 din Constituție. Ulterior, autorul sesizării și-a extins cerințele solicitând exercitarea controlului constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 947 din 1998. Punând pe rol dosarul în cauză, Curtea Constituțională a considerat necesar să examineze articolele contestate din Legea nominalizată sub raportul conformității lor dispozițiilor art. 6, 58 și 132 din Constituție.

În acest caz, Curtea a constatat că legislativul, în baza art. 66 lit. a) din Constituție, pentru executarea prevederilor art. 58 și 132 din Constituție, la stabilirea prin lege a impozitelor, taxelor și a oricăror altor venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, pentru așezarea justă a sarcinilor fiscale și asigurarea publicității acestora, urma să indice în Legea nr. 93-XIV din 25 iulie 1998 subiectul și obiectul impunerii, cotele (cuantumul) taxei, precum și modul și termenele de achitare a ei. Curtea a concluzionat că în calitatea sa de organ reprezentativ suprem (art. 60 din Constituție), legislativul nu era în drept să delege această sarcină a sa altor organe, în special organelor executive, întrucât aceasta contravine principiului constituțional de separație a puterilor în stat. Curtea a conchis că delegarea către Guvern, prin Legea nr. 93-XIV din 15 iulie 1998, a dreptului de a stabili cuantumul taxei pentru patenta de întreprinzător, ca o sursă a veniturilor în buget, vine în contradicție cu art. 6, 58 și 132 din Constituție. Astfel, Curtea a constatat că prevederile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 sunt neconstituționale, ceea ce, implicit, atrage neconstituționalitatea art. 19 alin. întâi subalin. doi din aceeași lege, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 947 din 1998.

Totodată, Curtea Constituțională a respins argumentele invocate de Parlament referitor la dreptul de a delega împuternicirile sale legislative organului executiv. Constituția Republicii Moldova, prin art. 6, a stabilit principiul separației și colaborării puterilor în stat. Colaborarea puterilor executive, legislative și judecătorească este prevăzută doar în limita prerogativelor ce le revin potrivit Constituției. Prin urmare, delegarea de către Parlament a împuternicirilor sale legislative Guvernului, inclusiv în partea ce ține de stabilirea cuantumulor unor prestări obligatorii către bugetul de stat, contravine principiului constituțional al separației puterilor în stat. Hotărârile Guvernului nu pot conține norme juridice primare, nu pot stabili norme generale și obligatorii. Ele trebuie să fie subsecvente legilor adoptate anterior de Parlament.

Exemplul Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 1999, aplicabil prevederilor contestate, demonstrează suficient de clar că chiar și în circumstanța delegării de către Parlament către executiv a dreptului de a defini facilitățile fiscale prevăzute de art. 103 alin. (1) pct. 29) Cod Fiscal, viciul neconstituționalității nu poate fi depășit, în condițiile în care, în temeiul art. 132 din Constituție, regimul juridic al sistemului fiscal face obiectul exclusiv al unei legi organice – Codul Fiscal. Or, la caz e de constatat că executivul prin pct. 4 lit. d) din Regulamentul citat a depășit cadrul legislativ, care trebuia să-l pună în executare, prin reglementarea condițiilor de aplicare a facilităților fiscale. Respectiv, nici propoziția „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern” de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 Cod Fiscal, nici sintagma „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art. 103 alin. (1) pct. 29) din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art. 28 lit. q²) din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014, nu corespund cerințelor de constituționalitate.

Suplimentar, venim să cităm și exemplul Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 18 mai 2000 pentru controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 747 din 3 august 1999 "Privind introducerea inspecției înainte de expediție a mărfurilor importate":

Respectiva Hotărâre vizează situația în care, deși, există o delegare legislativă din partea Parlamentului către Guvern a unor atribuții de reglementare, împuternicirea e într-atât de vagă încât nu poate elimina viciul actului subordonat legii și trebuie constatată neconstituționalitatea delegării amintite.

În speță, La 3 august 1999 Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 747 "Privind introducerea inspecției înainte de expediție a mărfurilor importate", în lipsa unei legi organice în executarea căreia ar veni respectiva Hotărâre. De menționat, totodată, că Parlamentul prin Legea bugetului pe anul 2000 nr. 918-XIV din 11 aprilie 2000, în art. 14 alin. (7), a instituit inspecția, înainte de expediție, a mărfurilor (producției) importate, iar potrivit art. 61 lit. b), Guvernul a fost obligat să elaboreze în termen de 2 luni actele normative respective și să stabilească data instituirii inspecției menționate la art. 14 alin. (7), informând despre această acțiune partenerii comerciali externi. Astfel, legislativul a încercat să elimine viciu anterior admis de Guvern. Cu toate acestea, Curtea Constituțională s-a văzut în imposibilitate de a recunoaște constituțională Hotărârea contestată, deoarece Legea bugetului pe anul 2000 nu creează un cadru legal suficient pentru reglementarea imuabilă a întregului mecanism de instituire a inspecției înainte de expediție a mărfurilor importate. Aceasta cu atât mai mult, cu cât anume în scopul executării legii pre-citate Guvernul a fost abilitat să elaboreze actele normative respective. Astfel, având în vedere că Hotărârea Guvernului nr.747 din 3 august 1999 "Privind introducerea inspecției înainte de expediție a mărfurilor importate" a fost emisă prin derogare de la dispozițiile art. 6, 66, 96, 102, 126 și 129 din Constituție, Curtea Constituțională apreciază că ea urmează a fi declarată neconstituțională.

Raportat la sintagma „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin.3 Cod Fiscal, trebuie să evidențiem că deși legislatorul a reglementat că pentru a beneficia de scutirea de TVA persoanei i se interzice să dea în folosință sau posesie bunul pe o perioadă de trei ani, sintagma citată este vagă, astfel încât *nu creează cadrul legal suficient pentru reglementarea imuabilă condițiilor de facilitare fiscală. Or, însăși formularea normei este una contradictorie. Astfel încât, deși art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 prevede că persoanele beneficiază de scutire de TVA pentru toate tipurile de activități de producere și prestări servicii care implică importul de active materiale pe termen lung, aceleasi prevederi din pct. 29) alin. 3 exclud din sfera de aplicabilitate a normei anume acele activități de întreprinzător care au ca obiect închirierea de bunuri: închirierea de utilaj agricol, închirierea de automobile, închirierea de utilaj medical, închirierea de transport naval, închirierea de transport aerian, închirierea de transport feroviar etc.*

Deducem, deci, că sintagma sus-evidențiată nu corespunde parametrilor de calitate a legii. Or, prin **Hotărârea nr. 10 din 16 martie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a art. 80 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014**, Curtea Constituțională a accentuat că *legislația bugetar-fiscală trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii. Curtea reiterează că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.*

Respectiv, în condițiile în care art. 103 alin. (1) pct. 29) Cod Fiscal are o formulare ambiguă și contradictorie, precum și în circumstanța în care aceste curențe sunt lăsate fi reglemente în mod libertin de Guvern, nu pot fi întrunite rigorile de calitate a legii.

V. CERINȚELE AUTORULUI

Reieșind din cele relevate, în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit. a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale, solicităm exercitarea controlului constituționalității:

- a. Propoziției „Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern” de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 1 Cod Fiscal;
- b. Sintagmei „transmise în folosință sau posesie”, de la art. 103 alin. (1) pct. 29) alin. 3 Cod Fiscal;
- c. Sintagmei „transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar” din pct. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q²) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145 din 2014.

Alexandru BOT
Avocatul SC „Tranșeric Tur” SRL

